

Narodna Straža

IZLAZI SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60, POLUGODISNJE I TROMJESEČNO RAZMJEerno. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO CIJENIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU „NARODNE STRAŽE“ ŠIBENIK, POŠT. PRET. 17. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

BROJ 19.

ŠIBENIK, 7. SVIBNJA 1927.

GODINA VII.

Novi rod.

(Prigodom Orlovskoga blagdana.)

U čitavom je orlovskom pokretu današnji dan — dan javnih nastupa, manifestacija i parada; dan sv. Ivana Evanđeliste kao uzor-predstavnik čistoće, jakosti i uzvišenih ideja; dan javnog ispovijedanja orlovskih smjernica; dan katoličke omladine.

Orlovi i Orlice su u svečanim odorama. Veselo, bojovito i ponosno stupaju u neobičnom zanosu svoje mlade duše, koji im odsijeva s očiju. Duhovi njihovi lete k sunčanim sferama, gutaju zrake Svjetlosti, hrone se za borbu sa vlastima tmina, za dvoboj, koji će dijeliti sa modernim Luciferom materije.

Danas relativno malne sav svijet predstavlja na pozornici života, pod vodstvom olimpijskih demona, drastične, plastične i frivolne scene u čast Baka i Venere. — Radničke proleterske mase ne organizuju se, da na temelju kršćanske pravde i ljubavi porade oko pravednoga rješenja svoga zbilja teškoga stanja, već zavedeni zamišljaju svoje radničko pitanje i pokret kao pitanje i pokret za oživotvorenjem modernog ateizma. Tako se uzalud muče oko gradnje te svoje kule babilonske. Mjesto da teže k nebu, htjeli bi nebo svesti na zemlju. — Njihovim putem idu nažalost i razni službeni uzgojitelji, koji bezbožnim nankom traju srce mladeži. — Javljaju se i novi proroci i reformatori, koji nepovijedaju novi moral, proglašuju čovjeka Bogom, te neprestano ističu, kako će se moralno ozdravljenje čovječanstva postići, ako se zabaci Kristova nauka. O tome oni govore s toliko sigurnosti i uvjerljivosti, kao da nije iskustvo vijekova, da nema morala bez religijske podloge, kao što lađa ne može da plovi bez kormila. — Moderna inteligencija skroz naskroz zadvojena je racionalističkim i panteističkim nazorima.

Zar svemu tome treba dokaza? Kakva se vrst literature „ispisćuju“? Kakve se knjige kupuju i čitaju? Kakvi filmovi napunjuju kino-dvorane? Pogledajmo ideale ovako uzgojenog modernog pokoljenja! Promotrimo njihovu etiku, a potom i „bijelu dušu“: nada te savremene struje! Ama prave fizionomije aristokrata i patricija u vrijeme države rimske na domaku propasti! Eto rezultata Rousseau-ovog poziva: „Natragnu prirodi!“ I zaista lijepe „natrag“ od 15 vijekova! — Na sve strane se viče: „Popovi i klerikalci — konservativci, natražnjaci“. Takve i slične fraze čuju se od učenoga i neukoga, od gospodina i radnika, od kapitaliste i proletarca. Svatko se s tim nabacuje i o tome govori. Zašto? Zato, što moderna etika, pa i moderni ljudi ne će da znadu za nikakve dužnosti. U tome i jest baš njihova velika tragika!

Da, u takvim eto razvratnim i kritičnim prilikama Orlovi i Orlice su poput svijetlonosnih zvijezdica u moru tame. Glas su vapajućih: „Sve obnoviti u Kristu!“ Mase očajno zure u tamnu noć te traže orijentaciju u umračem, grčevitom krik: „Kamo smo to dospjeli?“

Orlovi! Orlice! Čujmo vapaje bra-

će i sestara! Pokažimo im Sjevernjaču života! Jačajmo naše redove! Svi možemo doprinijeti barem kamčak k izgradnji idealne zgrade Orlovstva — te palestre duhovne i savremene naobrazbe — koja će iz svoga središta šiljati svoje napobornžane čete energičnih boraca sa zastavom „Euharistije, Žrtve i Apostolata“, da pomažu čuvarima „Sjona u boju sa Antikristom. Sa praćom energije i ponosa ustrijelit ćemo jakoga Golijata! Ustajmo, Orlovi i Orlice, idimo! braćo Makabejaca na svetu križarsku vojnu!

Treba nam teške duhovne municije. Svijetom upravlja nečisti duh. Brojne su njegove čete. Raspolaze municijom velikoga kalibra. Duh vječnoga patosa vodit će nas do „Grada na gori“, na čijim je stijenama duboko usječeno orlovsko gesto. Svoju uzvišenu svrhu ćemo sigurno postići, ako samo budemo

astrajali na strmom putu nezgoda i navala. Ne bojmo se! Krist je nama! Naša je pobjeda!

Tmine su bile i još su. Mo budućnost kakva će biti? Gromki i sonorni „Fiat lux!“ (Neka bude svijetlo!) talasa vaseljenskim elementima od kraja na kraj; „terra tremuit“ (zemlja se potresla); Orao uzmahe krupnim krilima i probija goleme oblake, nestu bijesa orkana, preta buka okeana — Svijetlo prodire i raspije svoje svijetle zrake po zemlji. Uskrsnuće!...

U čistom zanosu dižemo se sa sv. Ivanom Evanđelistom u carstvo vasiono i zacrtavamo šaptanje Riječij perspektive budućnosti. U ovom svečanom raspoloženju, pod dojmom pobjede Orlovstva, gledam u duhu praskozorje boljih dana i čujem proročanstvo Izidora Poljaka, signale radosti, fanfaru zvučnih glasova:

„Uskrsnuće slave usne milijuna
Neka zvone zvana!“

Orao

„Kancelparagraf“.

Na sjednici zakonodavnog odbora od 3. t. mj. unesen je „kancelparagraf“ u kazneni zakon (§ 388) i dana mu je kaznena sankcija od dvije godine zatvora. Taj član 388. novog kaznenog zakona glasi: „Verski predstavnik, koji za partijske ciljeve upotrebi svoju duhovnu vlast preko verskih bogomolja ili preko napisaverskog karaktera ili inače pri vršenju zvanične dužnosti, kaznit će se zatvorom do dvije godine ili novčano“. Kad je taj član dan na glasanje, glasovali su za nj svi poslanici osim slovenskih pučana dra Gosara i dra Hodžara.

I ovom prigodom framesnerija na vladi i u opoziciji — bez obzira na stranačke razlike — bila je složna kao nikada, a obrana prava katoličke Crkve spala je na same zastupnike Slovenske pučke stranke, koji su jedini u debati odlučno ustali protiv ovoga novog kaznenog zakona protiv svećenika. Dr Gosar je naglasio, da za takvu odredbu, kad bi ona i bila potrebna, uopće nema mjesta u kaznenom zakonu, i to tim manje, što je ona preopćenita i premalo određena. Zakon mora čisto jasno kazati, što svećenik ne smije raditi, jer će se taj paragraf politički izrabljivati. Dr Hodžar je zatim podupro ove izvode dra Gosara i potanko dokazao s kriminalno-pravnoga stanovišta, da se taj paragraf može zlorabiti, jer sadrži samo načelo, a ne radnju. No svi ti razlozi nijesu ništa vrijedili za kulterkempferske slobodne zidare u zakonodavnom odboru, jer je njih pri svemu ovome vodila samo mržnja na katoličku Crkvu. Značajno je, da zastupnici hrvatskih stranaka nijesu ama ni prstom makli na obranu katolicizma i prava katolike, čijim su glasovima bili izabrani. Hoće li se već jednom osvijestiti katolici, pak birati samo one zastupnike, koji će u parlamentu znati i htjeti da uvijek brane njihova sveta prava?

Ovim članom se tako sad zabranjuje svećenicima ono, što je obi-

čnim građanima dozvoljeno reći na zborovima i u novinama; zabranjuje im se „partijska“ agitacija, koja je inače svakom građaninu dozvoljena slobodom zhora i slobodom štampe!

Kazneni zakon točno određuje, kada imamo prevaru, krađu, promejevanje, daje deliktima tačne oznake, da u tom ne bude nikakve zloporabe. Međutim kazneni zakon za svećenike ne kaže, u kojem slučaju i kada čine delikt, za koji mogu dobiti i do 2 godine zatvora. Po novom kaznenom zakonu i lopovi i defraudanti i provalnici zaštićeni su od pristranosti suca i državnoga odvjetnika, samio su svećenici izručeni na milost i nemilost ovom ili onom zadržtom državnom odvjetniku ili sucu, koji će po svom slobodnom nahođenju izvesti pred sud i osuditi jednoga svećenika, jer taj po njihovom mišljenju zlorabi crkvu u partijske svrhe.

Dok strankama nije zabranjeno tražiti rastavu crkve od države, dok im nije zabranjeno agitirati za civilni brak, za ukinuće konfesionalnih škola, za odstranjenje crkvenih redova, dotle je eto Crkvi zabranjeno, da se od tih napadaja brani, jer se to može shvatiti kao „partijska“ agitacija. Umjesto dakle da kazneni zakon štiti svećenike, kao što to čini za ostale građane, on ih stavlja izvan zakona!

Akcija dra Korošca.

Poslije svog ozdravljenja vođa slovenskih pučana dr Antun Korošec vratio se iz inozemstva i ovih dana došao u Beograd, da se informira o novoj političkoj situaciji. Za vrijeme svoga boravka u Beogradu došao je u dodir sa svim onim krugovima iz radikalnoga i demokratskoga kluba, koji traže parlamentarizam i odbijaju sve pokušaje stvaranja stranke „socijalne organizacije monarhije“ i prikrivene diktature. Akcija dakle dra Korošca nije išla u prvom redu za tim, da uvede

Slovensku Pučku Stranku u ovu vladu, kako bi to htjeli prikazati vladini listovi, nego njegova akcija ide za tim, da nađe veze sa svim onim ljudima, kojima je dojadilo ovakvo „forturstlovanje“ u unutarnjoj i izvanjoj politici. On traži solidnu bazu za našu politiku, a tu solidnu bazu može dati samo većina Srba, većina Hrvata i većina Slovenaca. Te tri jake većine vratit će našu politiku u ravnu liniju i dati autoritet vladi. Kako se iz svih vijesti vidi, uz ovo načelno stanovište dra Korošca pristaje danas radikalni centrom s Uzunovićem na čelu, zatim Pašičević s Markom Trifkovićem na čelu i Ljuba Davidović s Hrvatima u demokratskoj zajednici i s dobrim dijelom Srba na čelu sa drom Vojom Veljkovićem.

Nije Dalmacija talijanska!

Tršćanski „Piccolo“ od 4. t. mj. donosi članak svoga dopisnika Maria Nordia. Članak je datiran iz Šibenika i u njemu se govori o uništenju talijanstva u Šibeniku. Nordio priča o porušenim mletačkim lavovima, o upropaštenim talijanskim društvima i kaže, da je u Šibeniku prije rata bilo oko 3.000 Talijana (valjda zajedno s talijanskim vojnicima za vrijeme okupacije! — op. ur.) a da ih sada nema ni par stotina. Za vrijeme talijanske okupacije bilo je u talijanskim školama 160 đaka (ne pamti to Šibenik! — op. ur.), a sada ih nema nego 13 (zapravo 101 — op. ur.) i da im je čak u aulu škole unesena slika kralja Aleksandra. Tako je i sa raznim društvima, kojima je onemogućena djelatnost. Nordio kaže, da šikanaciju Talijana provode jugoslovenske vlasti. Ističe još, kako se talijanstvo Šibenika postepeno gubi pod pritiskom slavenškog elementa. On pri tome spominje, kako je 24. travnja 1921. Benito Mussolini u jednom govoru u Milanu naglasio, da se primjenom Rapalskog ugovora vrši težak zločin, jer se nasilno briše talijanski karakter Dalmacije i uništava 1000-godišnja tradicija, te konačno otvaraju stara ognjišta.

Da bi naša nesretna braća uživala onu slobodu, koju uživa šaćica Talijana kod nas! I još se imaju pravo tužiti! Farizeji!

Položaj vlade.

Današnja Vukičevićeva vlada imade toliko pristasa u parlamentu, koliko broji članova kabineta. S njom su jednako nezadovoljni i Davidović i Uzunović i Trifković, koji je samo trpe radi prilika, u kojima je nastala, ali za njezino održanje ne će pridonijeti nikakvih žrtava.

Krsteljeva akcija proširila se na sve Hrvate u Demokratskoj Zajednici te sada zajedno nastupaju dr Krstelj, dr Ribar i dr Anđelinović.

Teški položaj vlade komplicira još otvoreni sukob između bosanskih radikala i muslimana.

Mogli bismo se stoga nadati skoroj ostavci nove Vukičevićeve vlade.

„ITO“ pasta za zube — najboljal

Na orlovski dan.

(Poslanica presv. g. biskupa dra Jerolima Mileta hrvatskim Orlovima i Orlicama za svečanost Orlovskoga blagdana 1927.)

Pređragi Orlovi i Orlice!

U svetom Evanđelju, koje se čita na Bijelu nedjelju, ističe sv. Ivan Apostol, zaštitnik orlovske organizacije, da su se apostoli bojali Židova, te su stoga zatvorili vrata prostorija, gdje su se bili skupili. Tko bi rekao, da će apostoli, koji su vidjeli tolika čudesa Isusova, imati malo srčanosti i da se ne će usuditi javno propovijedati i naviještati sve, što su doživjeli u društvu Sina Božjega? Osjećali su u svojoj duši veliku nemogućnost, koji ih je pohadao nakon svoga Uskrsnuća i tom im prilikom govorio o "kraljevstvu Božjem" (Dj. Ap. 1, 3), obećao im posebnu snagu s neba: "I eva ja šaljem na vas Onoga, koga je Otac moj obećao. A vi sjedite u gradu, dok se ne običete snagom s vjine." (Luk. 24, 49) — "Nego primiti ćete snagu Duha Svetoga, koja će saći na vas, i bit će te mi svjedoci u Jeruzolima i po svoj Judeji i Samariji i do kraja zemlje." (Dj. Ap. 1, 8.) I uistinu, čim su apostoli o Duhovima primili Duha Svetoga, vidimo te, do onda slabe ljude, koji su se strašili Židova i pred njima zatvorili dobro vrata, kako obilaze svijetom i neustrašivo propovijedaju Kraljevstvo Božje, te svojom krivju svjedoče, da je Krist Sin Božji.

Pređragi Orlovi i Orlice! Milost, koju su apostoli primili na Duhove, primili ste i Vi, kada Vam je biskup podijelio Sakrament sv. Potvrde. Po sv. Krštenju postali ste udovima mističnoga tijela Kristova, članovi Crkve, a sakrament sv. Potvrde dao Vam je posebnu milost jakosti, koja vas čini sposobnima, da riječju i djelom neustrašivo ispovijedate vjeru katoličku. Dok ste po sv. Krštenju postali tek članovima Crkve, po sv. Potvrdi postadoste bojovnicima Kristovim, zadobiste pomazanje duhovnoga viteštva, koje Vam omogućuje, da sa zanosom i oduševljenjem posvuda i svakom prigodom branite Kristova načela od neprijatelja, te da ih sustavno primjenjujete, širite i učvršćujete.

No kako to, da danas mnogi, koji su sv. Potvrdom bili upisani među bojovnike i viteзове svete Crkve, ne pokazuju nimalo zanosa za Kraljevstvo Božje, a niti vide svu divnu ljepotu i uzvišenost toga Kraljevstva?!

Razlog je tomu, što je savremeni društveni poredak, koji se u mnogočemu odmetnuo od Boga i Njegovoga pomazanika, tako reći usutkao ili zakopao u mnogim dušama one dragocjene Milosti jakosti, koje su dobili, kada im je biskup podijelio sv. Potvrdu.

A na Vama je, pređragi Orlovi i Orlice, da ovaj zakopani dragulj Duhovske milosti opet iskopate; da našu omladinu probudite na nov oduševljen život; da njezinom životu date nov i bujan sadržaj; da od uspavanih kršćana načinite "rod izabrani, kraljevsko svećenstvo, sveti narod, puk stečeni" (1. Pet. 2, 9); jednom riječju, da (j. pomognete, te ona vjerno izvrši dužnost duhovnoga viteštva.

Uistinu, otkada pratim rad Orlovske i Orličke organizacije, mogao sam se uvjeriti, da iz njihovih predsjedništava struji u sva društva i u pojedince pravi duh katolicizma,

Hrabri Orlovi i Orlice posvuda, a selu i u gradu, u obitelji, u radionici i školi, u društvu i u državi s velikim oduševljenjem i bez ljudskoga obzira ispovijedaju svoje oduševljenje za Crkvu Božju, za nepogrešivoga Učitelja vjere i čudoreda; svakom prilikom djelima pokazuju svoje poštovanje i poslušnost nasljednicima apostola, biskupima. Orlovstvo ovim svojim ne samo teoretskim, već i praktičnim ispovijedanjem katolicizma posve jasno pokazuje, da "Isus Krist natoč svega ostaje kamen ugaonik ljudskoga društva" (Pio X. 12. 3. 1904.) i da je "Crkva, po svom božanskom ustavu, jedina škrinja spasa ljudskome rodu" (Benedikt XV., 16. III. 1917.) te da prema tome u radu za obnovu našega društvenog života treba u prvom redu tražiti smjernice kod Namjesnika Kristova i kod onih, koje je "Duh sveti postavio za biskupe, da upravljaju Crkvom Božjom" (Dj. Ap. 20, 28).

Orlovska organizacija postala je prema tome jednim od najboljih pomoćnika Crkve za obnovu naših seoskih i gradskih župa. Seoska i gradska omladina primila je tu organizaciju s pravim zanosom, jer joj ona daje ono posebno, ono specifično, što omladina upravo treba: bistrinu načela, pravi katolicizam, to jest bezkompromisa i bez razvodnjivosti. Orlovska organizacija traži mnogo od svojih članova, jer zna, da je omladina po naravi velikodušna i dragovoljno mnogo daje, ako se od nje mnogo traži. K tomu je orlovstvo još na poseban način privlačivo za omladinu zato, što ono raspolaze i drugim uzgojnim sredstvima, koja odgovaraju potrebama mladeži: tjelesni uzgoj sa svojim najraznoličnijim oblicima, a napose tjelovježba, nije samo zgodno sredstvo, da se omladina privuče u katoličke redove i u njima zadrži, već je ona u današnje vrijeme jedan bezuvjetni ustak proti raznim sportskim, u vjerskom pogledu neprijateljskim ili indiferentnim udruženjima, koja Crkvi otmilju veliku većinu današnje omladine. A orlovski znak, odora i javne manifestacije također su veoma zgodno uzgojno sredstvo, koje od omladine traži, da ona u javnosti, dapače i pred protivnicima Crkve, bude spremna ispovijedati svoju pripadnost katoličkoj organizaciji i time katoličkomu nazoru na svijet. A to nije mala stvar u današnje vrijeme.

Od neprocjenive je vrijednosti, što orlovstvo polaže veliku važnost na stegu ili disciplinu. Veoma zgodno je sam slavno vladajući Sveti Otac istaknuo važnost discipline u katoličkim organizacijama: "Da se polučić uspjeh, treba da je s molitvom i s radom spojen duh poštivosti, žrtva rada i žrtva discipline... Disciplina u duhu, puna jednostivosti, neograničena prema onima, na kojima je, da dadu smjernice. Ne smije se ići na lijevo, kada je zapovjedeno, da se ide na desno, ili obratno." (Pio XI., 11. II. 1925.). A disciplina, kako se provodi u orlovskoj organizaciji, nije ništa negoli ispravno shvaćanje poslušnosti, koja je vrhunaravna čudoredna krepost, a potiče nas, da svoju volju podredimo volji zakonitih poglavara, u koliko su oni zastupnici Božji. Vi u tom duhu radite prema smjernicama sv. Stolice i mjesnih biskupa; s istim vrhunaravnim shvaćanjem poslušnosti pokoravate se vašim društvenim vodama, a napose Saveznom i Sveziom Predsjedništvu, jer je Vaše vodstvo posve svjesno, da ono ne upravlja orlovskom organizacijom "u svoje vlastito ime, već u ime i namjesto božanskoga Kralja" (Pio XI. 11. XI. 1925.).

Prigodom proslave vašeg Orlovskog Dana i posvećenja Orlova i Orlice Srcu Isusovu zazivljem na svu Orlovsku organizaciju, na sve Vas, pređragi Orlovi i Orlice, blagoslov Božji, želeći da Orlovska organizacija i nadalje kroči putem, što ga je Katoličkoj Akciji zacrtao sam Sveti Otac i naši biskupi. A obim predsjedništva, koja su u tom duhu vodila uz najveće žrtve i peteško jedinstveni Orlovski pokret, želim, da se nikada ne udalje od zapovijedi našega božanskoga Kralja: "Tražite dakle naprijed kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, i sve će vam se ovo (t. j. vremena dobra) dodati." (Mat. 6, 33.) To ste Vi, pređragi Orlovi i Orlice, uvijek činili. Uvijek ste smatrali, da na prvo mjesto dolazi vjersko moralno uzgajanje vaših savjesti, da je to prvi i najvažniji, zapravo bitni, zadatak svake omladinske organizacije, a da sve ostalo, kao ekonomski uzgoj, pouka u svjetovnim znanostima i slično, imade tek onda pravo značenje, kada omladina bude oduševljena za apostolata Kristov i za Crkvu Božju.

Udjeljujem Vam svima svoj pastirski blagoslov.

U Šibeniku, 28. travnja 1927.

† Dr. Fr. Jerolim Mileta
biskup, admin. apost.

Hrvatski Orlovski Pokret.

Razlozi osnutka Hrvatskog Orlovskog Saveza.

Još prije rata počelo se u hrvatskim krajevima raditi oko organizovanja širih slojeva naše narodne omladine. Osnivala su se t. zv. omladinska društva, osobito po Dalmaciji i Istri. Bitna karakteristika ovih društava bila je u tome, da su ona nastojala, da u svom kraju, svako na svoj način, okupe omladinu i da je zabavom i lakom poukom zadrže na okupu. Sva ova društva bila su uređena svako za sebe, bez dublje organizacijske, a i organizatorno-idejne veze. Danas, nakon što je preko ovoga rada prošla već povijest, možemo reći, da su ova društva dobro došla za pripremu sustavnog i

dalekosežnog rada, koji nakon rata, a osobito u najnovije doba provodi naše Orlovstvo. Ta društva nijesu ostavila dubljih tragova, jer nijesu predstavljala sama po sebi jakoga pokreta, niti su po svojoj unutarnoj izgrađenosti mogla da se stave o bok jakim protivničkim organizacijama, te su uopće ostala nezapažena. Posve je prirodno, da je onda omladina, koja voli jasne programe i odrešiti rad, koja ne trpi kompromisa niti pogađanja u svom radu, kada je došlo Orlovstvo u naše krajeve, listom prešla u orlovsku organizaciju. Orlovstvo je donijelo ovoj našoj omladini ono, što je ona najviše trebala: jasna načela Zlatne knjige, strogo provedenu organizaciju, bujan

život i pokret, koji je povezao u svoje redove ono, što je najbolje bilo među našom omladinom.

Osnatak Hrv. Orlovskog Saveza.

Nakon rata dobilo je duševno djeljenje u našim krajevima svoje posebno obilježje. Nakon mirne penetracije liberalizma, koji je rastvorao već prije rata mnoge naše krajeve, nadošla je također i perioda ofenzivnoga nasrtaja liberalizma. Crkva katolička postaje središtem, na koje se obraćaju svi nasrtaji. Rastvorene političke prilike povukle su smjajstvo u redove, predvodene po najliberalnijim političarima, koji se nijesu želeći otvoreno istupiti protiv Crkve i svećenstva. Sokolstvo i brojne druge organizacije odlučno skreću u liberalne vode. Protiv ovih novih prilika nijesu se katolici više mogli braniti starym sredstvima, da okupljaju omladinu u male kružke priteženih dačkih organizacija ili neizgrađene organizacije omladine bez jakih načela i dosljedne organizacije. Cijela kat. javnost uviđa, da katolici moraju stvoriti organizaciju, koja će biti u stanju mjeriti se sa svim protivnicima. Još više: organizaciju, koja će po svojoj naravi biti takva, da svakom svojem članu daje jasno obilježje katoličkoga borca. Organizaciju, koja već svojim imenom potpuno obilježuje čovjeka, koja je u svojim načelima i programu tako jasna, da ne treba velikih rasprava, koje će njezin program širokim slojevima razjasniti. Povrh toga morala je ta organizacija donijeti mnogo života, zadovoljiti potpuno odgojno-savremenom programu i dati omladini sve, što savremeni vijek daje i traži. Ta organizacija mogla je biti samo Orlovstvo, koje je u susjednoj Sloveniji i u Češkoj već doživjelo toliko uspjeha, koje je u tim zemljama dalo obilježje golemim pokretima cijeloga naroda i stvorilo tip svojega čovjeka: katoličkoga borca, neustrašivoga, dosljednoga, visoko prosvjedenoga i u svakom pogledu savremenoga.

Orlovstvo je došlo u naše krajeve. Ispočetka mislilo ga se organizovati tako, da ono ispunjava samo gimnastički uzgojni program i zato se osniva u Mariboru Savez gimnastičkih odjeka. Međutim Orlovstvo nije moglo ostati kod toga, jer to i nije njegov radni program. Orlovstvo uz najveće poteškoće i predrasude osvaja našu katoličku omladinu i okuplja u svoje redove kako katoličko dastvo, tako i članove sadašnjih omladinskih društava. Sva je ta omladina shvatila, da je sadašnji rad bio jedna priprava za veliko djelo orlovskoga stvaranja, koje predstavlja vrhunac našega katoličkog organizatornog rada na prosvjetnom polju. Uslijed toga nestaje svih drugih tipova organizacija među omladinom i svuda niču orlovska društva. Za ova bude konačno osnovan Hrvatski Orlovski Savez 16. XII. 1923. Tim je uređen temelj, na kome se imalo razviti veliko djelo Orlovstva, koje je slijedilo.

Rad hrvatske orlovske organizacije.

Kada je Orlovstvo konačno riješilo pitanje naše omladinske organizacije i okupilo u svojim redovima svu našu omladinu, dalo se ono na veliki uzgojni i prosvjetni rad. Kroz ove četiri godine od osnutka HOS-a organizatorni rad bio je golem. Od rastresenih i nepovezanih društava stvoreno je živo tijelo, jak organizam, koji predstavlja veliku snagu.

Osnovano je oko stotinu društava, a to nije mali posao. Naše prilike su teške. Politička rastvoranost, a još više nemar i neovjesnost katoličkih radnika, otežava posao katoličkih organizatora. Izgleda, da nas Hrvate malo protivnik maljem u glavu i istom onda vidimo, da je stvar ozbiljna, a ne šaljiva. Stoga sa uspjesima u pogledu širenja naše orlovske organizacije u ovim našim prilikama moramo biti zadovoljni. Sada je led probijen i rad se razvija najbolje. U prosvjetnom pogledu naše je Orlovstvo kroz ove godine učinilo više, nego sve druge protivničke organizacije zajedno, otkada postoje. Broj prosvjetnih predavanja, osnovanih knjižnica i t. d. iskazuje velike cifre. Cio je taj rad bio sustavan. Radilo se ponajprije oko izgradnje članova, a zatim i oko prosvjetne organizacije svih katolika. Bezbrojne predstave predstavljaju veliki ekstenzivni rad za katoličku kulturu. Gimnastički rad naše orlovske organizacije ne samo da je uspješno parirao protivničkim, napose sokolskim, organizacijama, te pružio našoj omladini osobito uzgojno sredstvo u katoličkim redovima, nego je on bio i veliko sredstvo katoličke afirmacije. Veliki sletovi i manifestacije mnogo su pridonijele podizanju katoličke svijesti u najširim slojevima. Orlovski znakovi, orlovski nastupi i priredbe su mjesto, gdje se čeliče značajevi, jer teško je u današnje vrijeme izložiti svoja prsa nastajama protivnika, pokazati se javno i raditi javno i otvoreno. Orlovstvo je u tom pogledu prekinulo sve one tradicijske katoličke običaje, da radimo u sućromnim sobicama i da taj naš rad ostane samo tamo. Ovom tihom radu pridodao je Orlovstvo također ovaj savremeni rad javnog apostolata i pridonijelo najviše našoj katoličkoj afirmaciji danas, kada je ta bila najpotrebnija. O unutarnjem radu orlovske organizacije dalo bi se mnogo govoriti, ali taj rad ostat će zauvijek tajna za sve one, koji nijesu sami u njemu izravno sudjelovali. Organizacija naraštaja je zasebno pitanje, koje je Orlovstvu dalo mnogo posla, ali i mnogo uspjeha. Za odgoj naraštaja Orlovstvo je izgradilo zaseban sastav. Naši naraštajski ispiti, naraštajska predavanja i veliki naraštajski rad daju Orlovstvu puno jamstvo, da će pogotovo naraštaj budućnosti biti orlovski.

Danas imade Hrv. Orlovski Savez oko 160 društava. Za ženske organizacije osnovana je posebna Sveza Hrvatskih Orlica, koja razvija paralelan i vrlo uspješan rad među našom ženskom omladinom.

Orlovstvo i protivnici.

Vjersko uzgojni program orlovske organizacije je tačka, o koju najviše zapiju oči sviju. Orlovstvo je u tom pogledu bilo najradikalnije. Namjesto vjerskoga mrtvila ono ispovijeda najživiji vjerski život. U vrijeme napadaja na Crkvu i hierarhiju Orlovstvo povezuje cio svoj rad sa životom Crkve i propovijeda poslušnost biskupima dizanjem auktoriteta svećenstvu kao bitni preduvjet rada za narodni preporod. Radi o toga svog rada Orlovstvo si je stvorilo mnogo protivnika. Uz „hrvatsko“ i „jugoslavensko“ sokolstvo te bezbrojne druge liberalne organizacije mora se voditi borba protiv raspoloženja naroda, koje je često puna negativno. Nažalost i mnogi katolici nijesu znali pravu cijenu nastojanja orlovske organizacije. Mnogi su pače

i otvoreno ustajali protiv Orlovstva. Drugi su ga opet htjeli zapostaviti drugim organizacijama ne priznavajući životne vloge i zadatke samog Orlovstva. Najveći je pak dio bio takvih, koji su s kraja nehajuci promatrali ovu veliku borbu, koja se zamećula protiv neprijatelja kršćanstva u zadnjem času. Orlovstvo nije u tim borbama sustalo, nego je že-

ljeznom logikom svoga radnog programa i svojih načela nastavilo radom ne obazirući se na sve postavljene zapreke. Rad i molitva bila je deviza te mlade naše organizacije i pod tom devizom nastavlja ona svojim radom. pozivajući sve hrvatske katolike, da se udruže u jednoj fronti, koja će biti jaka i neslomiva. Ako se to ispunilo, ispunila se i zadaća hrvatske orlovske organizacije!

Orlovska politika.

Ovaj nam člančić šalje starac svećenik od preko 70 godina, a jedan od prvih aktivnih radnika na polju orlovstva.

Prigodom veličanstvenog orlovskeg sleta 1. kolovoza prošle godine u Grohotama (na Solti), jaseći s mora do sela, moj će mi pratilac posprudno: „Ča je (po dijalektu) ovo, don Bone? Ovo je sve politika (htio je reći popovska)!

Što dvojica trojica istrese, ni mukset, ali uza nje ima ih na stotine i stotine neznanica. Dobro ipak pogađaju. Orlovstvo uistinu je politika. Na barjaku orlovske politike je upisano: „Sve za vjeru i za domovinu! Sve za krsť časn i slobodu zlatnu!“ Mladi orlovi spazili, kud srće hrvatski narod. Zloća, opačina, da pretimlje mah, da rastruje i upropasti sve. Todore, svaki dan to gore. Mlada, čista njihova duša zasuzila za narodom svojim. Okupilo se jato, da spasi, što se spasiti može. Hrvat, ako se odbije od kršćanske vjere svoje, bit će rob, sužanj, izmet.

Dok kršćanske vjere bilo nije, radnik, težak, bio je kao živina, gospodar ga mogao tući, mučiti, prodati, ubiti, a da nikome ne da za to razloga. Radnik, težak ni pedlja zemlje nije mogao imati, ni kuće, ni pojate, ni kocka, ništa, uprav ništa, nesretan! Zato je Isus s neba došao, da ljude izjadniči, da svi jednako budemo sinovi Božji, slobodni, gospodari svoji. Kada apostoli rasijavali ovaj nauk Isusov, nauk spasa i slobode, narod rpičice prihvaćao tu vjeru, taj nauk, te za nj ginuo, i na milijune ih se prego-

razbudi čisto čuvstvo hrvatsko. Mnogi Hrvati su oslabili, stide se imena svoga hrvatskoga, ne ljube svoju hrvatsku trobojnicu, nje se stide i kriju je. Orlovska je politika, da, kao što se Englez ponosi, da je Englez, kako se Francuz, Nijemac, Španjolac, Talijanac tuču u prsa i svakomu će ponosno reći: Ljubim svoju domovinu, svoj narodni barjak, te sam za nj spravan i poginut! - tako da i svaki Hrvat ponosno reče svakomu: Ja sam Hrvat, ljubim svim srcem svoju hrvatsku domovinu, svoju hrvatsku trobojnu, da bi za nju svoj život dao. Ovo je orlovska politika.

Ako je majka rodila junaka, da će iznijeti svoju politiku, orlovi će ju svi prihvatiti, ali dok se ne iznese, u koga rza i obraza, u koga duša i poštenje, neka se pokloni orlovske politici, u kojoj je jedini spas vjere i slobode. Bog živi!

Don Bone Donelli

stari župnik u mirovini.

Sokol i Crkva.

Sokol nije nikada stajao na kršćanskoj osnovi. Njegov utemeljitelj Tyrš držao se kao filozof nekršćanske Hebartove i Hegelove filozofije. Kršćanin, koji vjeruje, nije bio. Kao estet obožavao je pogansku, helensku, antiku. Sokolsku organizaciju prozeo je svojim mislima; ucijepio je Sokolstvu cijep novopoganskoga nazora na svijet. Lijepo, dobro — zdravlje i snagu, plemenitost nije gojio na temeljima vjerskim. Kršćanstvo je i njegove ideale ignorirao. Ni Fügner (jedan od utemeljitelja Sokola) nije vjerovao. Njegova kći Renata, poslije žena Tyršova, nije smjela polaziti nauk vjere.

Pa ipak je Sokol bio do osamdesetih godina vjerski tolerantan. Godine 1862. bio je od Crkve posvećen barjak praškoga Sokola. — Fügner je bio po crkvenim propisima sahranjen i njegov spomenik posvećen. Za Fügnera prisustvovao je Sokol crkveno-narodnim svečanostima, išao je korporativno u crkvu, davao si posvećivati zastave, tako da je 90% starijih sokolskih zastava crkveno posvećeno. . . . Kod posvećenja sokolskoga barjaka u Chotebori rekao je dr F. Rieger sakupljenom Sokolstvu: „Kršćanski vitezovi uzimali su si za dužnost vatreno štovanje Boga i za vjeru su i život davali. Želio bih, da se i vi Sokoli,

novodobni vitezovi, ravnate po tim pravilima. Tad će iz vas postati pravi vitezovi, braneci vjeru i istinu“. Danas nam zvuče te riječi kao priča. Zašto?

U osamdesetih godinama nastaje promjena. U Pragu godine 1882. obnovljeno je sveučilište i njegov filozovski fakultet postao je kolijevkom nevjere. Profesori s Masarykom na celu odgajali su tu inteligenciju u duhu njemačke slobodoumne filozofije. Iz Praga se širila nevjera na sve srednje škole, nevjera se širila u literaturu i u novine. Češkoj povijesti dao je profesor Masaryk izgled protivurimski. Rim je postao neprijatelj naroda — protestantizam imao je prednost kao i husitstvo.

Vodstvo Sokola u tom indiferentnom vremenu podleglo je kao i većina članstva ovom pokretu. U ustanovama i rezolucijama nije bilo ništa proti Crkvi nagašeno. Protivkatolici čini Sokola označivani su kao čini pojedinaica, za koje cjelina ne odgovara. Sokol je tobože organizacija slobodomislana, ali nepristrana. Dozrela je sada Tyršova sjetva, koja je neopaženo rasla od samoga početka. Tyršovo geslo: „Vjeruj, što hoćeš, ali u Sokol s tim ne idi“, provadano u praksi, vodilo je tomu, da se članstvo i vodstvo kršćansko polupuno razišlo. Na papiru u matici

bili su katolici, ali dužnosti praktičnoga katolika nijesu uopće vršili. Prosvjetna predavanja, debate, štivo, sve u duhu Masarykova pokreta, kako ga je inteligencija raznašala, iz Sokola, organizacije nepristrane, indiferentne, učiniše organizaciju nekršćansku.

U daljnjem razvitku Sokola javlja se već opažljivo protivkatolička tendencija i u javnosti. Zato istupaju iz Sokola u ovo vrijeme svećenici i osvjedočeni katolici — laici.

Oko godine 1900. bio je Sokol već potpuno otuđen od katoličke Crkve i postade joj protivnik. Van se govorilo i govori se i danas: „Sokol nije protiv vjere, Sokol je samo proti klerikalizmu.“

Što je taj „klerikalizam“? Obično se veli: to je zlo upotrebljavanje vjere u političke svrhe. Istine je toliko: Protiv katolika istupa se u javnom životu političkom moći. Zato se katolici organiziraju, da se političkom tlačnju mogu oduprijeti također političkom moći. I tko svoju Crkvu i vjeru brani politički, tim ne upotrebljava tu vjeru za svrhe političke, nego upotrebljava samo svoja politička prava u korist vjere. A boj proti klerikalizmu nije u praksi ništa drugo, nego boj proti katoličkoj Crkvi.

Otvoreno je to priznao na primjer nekatolik sveuč. prof. dr Krejčí u spisu „Svjetovalni nazor kršćanski i moderni“. — „Što je klerikalizam? katolička je to Crkva, crkva, koja vojuje, crkva rimska, predstavnica katoličke vjeroispovijesti.“ I prof. Masaryk rekao je u Pragu g. 1906.: „Ne sakrivajmo se za riječ klerikalizam! Ono, što tom riječju mislimo, jest katolicizam u cijeloj svojoj bitnosti.“

Tko ovo znađe, taj zacijelo dobro razumije ove sokolske proglose: Na kongresu Č.O.S. 1910 primljeno je: „U organizacije Sokolske ne će biti primani za članove pripadnici klerikalnih društava i oni, koji težnjama klerikalnim svijesno služe“.

„Lidove prouđi“ g. 1913. prve su došle s geslom: „Što Sokol, to Antikrist!“ I dalje: „Sokolstvo je pozvano, da zada kršćanstvu najtežu ranu, budući njegovim individualizovanim neprijateljem. Kršćanstvo je rak-rana, koja već 2.000 godina ždere korjenje ljudstva!“

Na VII. sokolski slet 1920. došla je u Prag deputacija Američkog katoličkog Sokola i htjede se natjecati. Nakon nekoliko dnevnoga neodlučnog odgađanja javi im vodstvo sleta, da će biti pušteni, samo onda, ako se odreku naziva „katolički“.

Članak dra Kunstovnog u „Sokolskom vijesniku“ od 1920. „Riječ Sokolstvu“. Iz dugoga članka o klerikalizmu donosimo samo ovo: „... Jesmo i moramo biti proti vjeri, najnutrašnja bitnost jest klerikalizam, duševno ropstvo i nasilje. . . . I tako naše stanovite ka klerikalizmu jest prosto izvraćeno i neiskreno. . . . Braćo i sestre, dolazi napokon obračun s Rimom! . . . Sokol ne može biti Rimljanin, Sokol uvijek naprijed — i sada naprijed proč od Rima!“

Ovako se razvilo Sokolstvo u Češkoj u smjeru protiv vjere. Mi vrlo često slušamo, kako je vodama našega Sokolstva uzor češko Sokolstvo. Pod utjecajem češkoga Sokolstva sve više zauzimalje i naše sokolstvo protivkatolički i protivuvjerski stav.

(Po češkom Vl. Vrana)

IZ GRADA I OKOLICE.

Dan katoličke omladine mjesni Orlovi i Orlice proslavit će u nedjelju 22. t. m. Ujutro će biti povorka, sv. Misa, svečana zavjera, a uvečer akademija u „Gradskom kazalištu“ sa lijepim i biranim programom. Nastupit će sve kategorije članstva sa lijepim skupijskim i simboličkim vježbama.

Đurđevdanski uranak. 6. maja u jutro sakupili su se vojnici pješadije i mornarice šibenskoga garnizona, te lijev broj građanstva, odaslaničica društava, korporacija i vlasti, vojna i sokolska muzika i „Šibenska Glazba“, te su zajednički proslavili na Šubičevcu „đurđevdanski uranak“ uz svirku, igru i veselje.

Kongres gradova. Na kongres gradova za osnutak Saveza gradova, koji počinje danas u Zagrebu, otpuтовao je gradonačelnik dr. Marko Kožul, da zastupa šibensku općinu.

Prvenstvene veslačke utakmice. Prema odluci glavne skupštine veslačkoga saveza u Zagrebu održat će se ove godine, po svojoj prilici u augustu, prvenstvene i nacionalne utakmice za „Voles de meer“ u Šibeniku.

Administrator dalmatinske eparhije gornjo-karlovački episkop presv. Ilarion Zerenški boravi već više dana u našem gradu.

Spriječeni početni radovi u vavali Morinje. Usprkos opravdanih protesta ribara Jadrtočca i Krapnja te općine započela je zadruška „Ribar“ radovima oko iskorišćavanja uvale „Morinje“. Sa svim posredovanjem žandarmerije nije se moglo nastaviti radovima protiv volje razjarene mase, koja se tu sakupila i ogorčeno protestovala. Masa je na koncu srušila, što je bilo izrađeno.

Iz šegrtske škole. Dvosatno dnevno poučavanje u večernjoj šegrtskoj školi traje od 1. oktobra do 30. aprila. Školske godine 1926.-1927., koja je završila 1. maja, bilo je upisano 95 đaka, a do konca godine su ostala 84 đaka, od kojih je uspjele 72. Po narodnosti je bilo 92 Jugoslavena i 3 Talijana; a po vjeri 88 rimokatolika i 7 pravoslavni.

Uapšeni, koji su bili zatvoreni prigodom incidenta sa zastavom na Gradskom Kazalištu, pušteni su na slobodu svi osim jednoga. Tajnik Hrv. Sokola, koji je tom prigodom pobjegao, uapšen je u Kapunima i doveden u Šibenik, jer je sud bio raspisao za njim tjeralicu.

Stranci. Prema prijavama ove će godine veliki broj stranaca posjetiti naše mjesto i okolice.

Umirovljenje. Gosp. Uroš Marčić, ravnatelj zemljišnika pri mjesnom okružnom sudu, stavljen je nakon 33 godine službe u stanje mira. U znak ođanosti drugovi su se od njega odijelili podarivši ga lijepim darom.

Zabranjeno prevažanje po gradskom pločniku. Općina je posebnim proglasom zabranila prevažanje kola sa teretom od preko 500 kg, preko gradskoga pločnika, da se taj pločnik što bolje očuva. Prevoz do te težine dozvolit će se samo uz posebnu dozvolu redarstva. Bez pismene dozvole strogo je zabranjeno bilo koju težinu prevesti gradskim pločnikom. Prekršitelj kaznit će se globom do Din. 1000 ili razmjerno tamnicom.

Privatni i razredni ispiti kod Realne i Velike Gimnazije počinju pismenim radovima 20. juna. Molbe treba prikazati najkasnije do 31. maja taksirane za svaki niži razred sa Din 45, a za svaki viši razred sa Din 65. Molbe koje zakasne, ne će se uvažiti. - Po istom rasporedu drže se i razredni ispiti za učenike, koji su tokom godine otpušteni po 47. članu disciplinskoga pravila. Ako otpušteni učenik pri tim ispitima dohije jednu ili dvije nedovoljne ocjene iz naučnih predmeta, može da pokaže razredni ispit u augustu, ali ako iz opravdanih razloga polaže ispit u augustu mjesto u ovom roku i dohije jednu nedovoljnu ocjenu, gubi godinu. Ti učenici plaćaju samo državnu taksu od 30 dinara za svaki predmet i 5 dinara za molbu.

Pregled mesa i marve. Općina je izdala naredbu, da svako živinče, koje je kupljeno bilo živo, bilo zaklano, a ima se upotrijebiti za ljudsku hranu mora biti prijavičeno i pregledano od općinskoga veterinaru. Negregledano meso će se zaplijeniti, a kršitelji ove naredbe bit će strogo kažnjeni.

Fasije za odmjerenje dohodarine i prihodarine treba prikazati poreskoj vlasti do 31. maja o. g. Obveznicima, koji do toga dana fasije ne podnesu, odmjerit će se dohodarina na osnovu zvanično sahranjenih podataka. Fasije se mogu ili pismeno predati ili usmeno izjaviti na protokol.

Viši tečajni ispit u ljetnom roku pri mjesnoj Realnoj Gimnaziji i Velikoj Gimnaziji započinje 7. juna. Pismene radnje bit će 7., 8., 9. i 10.

juna, a usmeni ispiti počinju 13. juna. Molbe treba prikazati do 2. juna, dok privatnici, koji nemaju svršeni osmi razred, a žele polagati viši tečajni ispit, moraju prikazati molbu i prijaviti se za polaganje razrednih ispita najdalje do 25. maja.

„Orlovska Straža“.

Hrvatski Orlovski Savez izdaje svoje glasilo „Orlovsku Stražu“. Iz dosada izašlih brojeva vidimo, da je zadaća, koju si je preduzela „Orlovska Straža“ vrlo velika i da joj ona uspješno zadovoljava. Sustavan uzgoj naše omladine u radikalnom kršćanskom duhu, dizanje opće obrazovanosti, izgradnja organizacije te opći uzgoj, to je program „Orlovske Straže“, u njoj će naći svaki naš katolički radnik i svaki svijesni katolik mnogo toga, što treba da znađe i da nauči. Ona diže duh ne samo omladine, nego i svih katolika, te ga formira u jednu zajedničku katoličku borbenu savjest. Ona bistri načela i u rubrici „Na orlovskoj straži“ pročišćava razna pitanja, koja se u životu nameću. U organizatornom pogledu „Orlovska Straža“ je bez sumnje najsvestraniji list. Preporučamo svim katolicima, da se na ovaj list pretplate. Naručuje se kod Uprave „Orlovske Straže“, Zagreb — Pejačevića trg 15./I. Cijena godišnje Din 24.—

Društvena Nabavna Zadruga

Naši Orlovi i Orlice osnovali su svoje vlastito nakladno i dobavno poduzeće „Društvenu Nabavnu Zadrugu s o. j.“ Svrha je ove naše zadruge, da za sva katolička društva izdaje i dobavlja razne društvene potreptine. Zadruga je dosada izdala više lijepih knjiga, igrokaza i dr. Kod zadruge se nabavljaju sve potreptine.

Ispunimo svoju dužnost!

Ova nedjelja je za sve nas katolike od osobite važnosti. Naši Orlovi i Orlice slave svoj dan. Na taj dan dužnost je svih nas, da pomognemo ovu našu idealnu mladež doprinosima za njihovu organizaciju. Svaki svijesni katolik treba da se kojim darom sjeti i da ga pošalje Hrvatskom Orlovskom Savezu u Zagrebu, Pejačevićev trg 15. Svi pak katolici neka na taj dan misle na osnutak novih orlovskih društava, a oni, koji svoju djecu još nijesu dali u orlovsko društvo, neka to odmah učine!

ORLOVSKI VJESNIK.

Orlovski blagdan. Danas, 8. svibnja, imamo po svim našim krajevima značajnu proslavu. Deset će tisuća hrvatskih Orlova i Orlica ovu nedjelju pristupiti Stolu Gospodnjem, da se pomole za svoju Organizaciju, za Orlovstvo, za dobro svoje Crkve i domovine. Deset će se tisuća mladih života posvetiti taj dan Sreću Susovu i staviti pod njegovu zaštitu svoje živote i život svoje organizacije. Značajan je to dan za naš narodni život, jer se vidi na pomolu novo pokoljenje, koje dolazi. Tom se pokoljenju moraju srdačno obradovati svi, kojima je na sreću opće dobro i dobro Crkve. Uporozujemo sve, koji su dobre volje, na ovu proslavu. Neka ju podupru. Tom će se prigodom sakupljati i novčani doprinosi za našu orlovsku organizaciju. Ne žalimo žrtava, jer su u pitanju najviši interesi. Svaki uvjereni katolik neka se ovom prigodom sjeti naše orlovske omladine. U krajevima, gdje do sada nijesmo imali orlovskih društava, neka ovaj dan bude početak rada oko njihove organizacije. Svaki neka se ustoj i novčanim doprinosom sjeti naše omladine i neka svoj doprinos pošalje Hrvatskom Orlovskom Savezu u Zagrebu.

Osnivajmo Orlovska društva! Kroz ovo par godina, što se kod nas počelo raditi oko organizacije orlovstva, pokazuju se svuda ponajljepši uspjesi. Po broju društava danas se naše orlovstvo može takmiti sa najjačim liberalnim organizacijama, a po svom radu ono te organizacije daleko nadkrijuje. Bez sredstava je i žrtvama sagrađena ta organizacija. Ne smijemo međutim stati ondje, gdje smo danas. Za godinu dana ne smije biti ni jedne jače i urednije župe, u kojoj ne bi bilo orlovskoga društva. Molimo sve prijatelje katoličke stvari, o se daju na posao. Sve upute za osnivanje orl. društava daje Hrv. Orlovski Savez i okružja po pojedinim krajevima. Prije nego što se društvo osnuje, treba se obratiti na Savez, da se ispitaju sve okolnosti, da li su prilike sazrele za osnutak društva.

Orlovska glazba u Zagrebu, Zagrebački Orlovi uz najveće žrtve ostvarili su svoju fanfaru, koja se marljivo sprema na nastupe. Prvi puta će javno nastupiti na orlovskoj priredbi u Zagrebu na Dan katoličke omladine. Osnivanje orlovskih glazba napreduje u svim krajevima.

Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik: Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku — (Predstavnik: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

POKUČSTVO
ZA GOTOVO I NA OTPLATU
KOD TRGOVINE POKUČSTVA
I TAPETARIJE
RIKARD DELFIN - ŠIBENIK
VELIKI IZBOR DJEČJIH KOLICA

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani
Podružnica Šibenik.
 VLASTITA ZGRADA — — — —
 UL. KRALJA TOMISLAVA 108
 Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.
 Ispostava: BLED.
Dionička glavnica i pričuva preko Din. 16.000.000.
 Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — — Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.
 PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAČUJE NAJPOVOLJNIJE.
 OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.